UKRAINIAN LABOR NEWS
Published weekly under the auspices of
The Winnipeg Trades and Labor Council
cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.
Subscription $2.00 a year.
Telephone: St. John 1465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
часопись для робочого люду — виходить раз в тиждень заходом Вінніпеґської Ремісничо - Робітничої Ради.
Передплата $2.00 на рік.

Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard & McGregor Sts. Winnipeg, Man.

ПЕРЕГЛЯД ҐЕНЕРАЛЬНОГО СТРАЙКУ В ВІННІПЕҐУ.

Недавно тому закінчив ся в Вінніпеґу найбільший страйк в історії Канади. Страйк обіймав всі зорґанізовані трейд-юнії міста, в якім, після заяви страйкового орґану "Вестерн Лейбор Нюс" брало участь 35,000 орґанізованих людий. Такого числа людий не було еще на страйку ані в Вінніпеґу, ані в ніякім другім місті Канади. Не диво отже, що все місто захололо на вістку про проголошене ґенерального страйку.

Причина страйку.

Оригінальною причиною страйку було непогоджене ся юнії будівляних робітників і юнії металевих робітників зі своїми працьодавцями що до певних услівий нових контрактів.

Будівляні боси признали юнію будівляних робітників, як також вповні признали домаганя тої юнії на висшу платню, але заявили, що вони (працьодавці) не є в стані платити домаганої платні. Наслідком того юнія будівляних робітників рішила виступити на страйк з днем 1-го мая.

В сей самий час вийшли на страйк металеві робітники, юнію яких не хотіли признати управителі трох великих металевих фірм в Вінніпеґу — Домініон Айрон Воркс, Манітоба Бридж енд Айрон Воркс і Волкан Айрон Воркс.

Так отже початок страйку був на 1-го мая, с. р.

Всі юнії на поміч.

Вінніпеґська Ремісничо - Робітнича Рада заявилась за домаганями обох повисших юній і заявила, що вона готова підпомагати ті юнії до послідного та зажадала від спорячих сторін скорого полагодженя.

Головними особами в спорі стали три управителі металевих фірм, Ворен, Дікон і Баррет, котрі під ніяким услівєм не хотіли признати юнії металевих робітників. Крім признаня юнії, металеві робітники домагали ся ще 44-годинного тижня праці і підвисшеня платні.

Переговори тягнулись кілька днів. Ремісничо - Робітнича Рада тимчасом видала відозву до всіх місцевих юній і зарядила голосоване над ґенеральним симпатичним страйком в разі, коли обі юнії вже на страйку не будуть вдоволяючо залагоджені до 15 мая.

Ґенеральний страйк.

Помимо всіх зусиль, по день 15-го мая не було жадних результатів в користь страйкуючих. Рем.-Роб. Рада мала тоді вже в руках вислід голосованя поодиноких юній, які або одноголосно або більшістю голосів зявились за ґенеральним страйком. І так проголошено ґенеральний симпатичний страйк в Вінніпеґу на 11-ту годину рано, в четвер, 15-го мая.

В означений час всі юнійні робітники полишили роботу і місто нагло немов завмерло. Всі фабрики, млини, трамваї, театри, ресторанти і міські роботи устали. Улиці заповнили ся тисячами людий. Сейчас вибрано сильний центральний страйковий комітет під проводом Ремісничо - Робітничої Ради.

Поліція за страйком.

Юнія міської поліції, в склад якої входять всі полісмени в уніформах, детективи, поліцейські шофери, догляда дачі і низші офіцери, заявилась також за страйком, але на бажане страйкового комітету рішила позістати в службі для удержаня порядку в місті.

Слідуючого дня Центр. Страйковий Комітет рішив відпустити до роботи кінографічних оперейторів і театральних робітників, пекарів, робітників при розвоженю живности і леду. Для охорони тих робітників Ц. С. К. видав картки, які мали бути уміщені в виднім місци на возах та на дверах заведень, які дістали позволене оперувати свій бизнес.

І так на улицях показали ся пекарські та инші вози з написями: "Позволено Центр. Страйковим Комітетом". Картки з такими самими написями були уміщені і по театрах.

Всі прочі індустрії, включаючи і щоденні часописи були в цілковитім застою.

Мітінґ повернувших жовнірів.

В четвер вечером, 15 мая відбув ся великий мітінґ всіх орґанізацій повернувших жовнірів в Вінніпеґу. На сім мітінґу внесено дві резолюції. Одну, довгу резолюцію, в котрій сі орґанізації заявили свою невтральність супроти страйку і готовість піддержати міські, провінціональні і федеральні власти в утриманю права і порядку, внесли Екзекутиви сих жовнірських орґанізацій. Ся резолюція однак упала. Другу резолюцію, в котрій сі орґанізації заявляли ся в повній симпатії зі страйком і також постановляли підпомагати ведржане порядку вніс Р. А. Риґ. По бурливій дискусії ся друга резолюція перейшла більшістю і так велике число повернувших жовнірів стало по стороні домагань робітників. Точного числа сих "страйкуючих жовнірів" не мож ніяк знати.

Другий день страйку, пятниця, 16-го мая, перейшов на загальнім одушевленю. В місті стало тихо і спокійно, люди тисячами вилягли на улиці і спокійно проходжувались, або збирались на мітінґи, одні в своїх юнійних льокалях, другі в публичних місцях. Поліція як звичайно патролювала місто, театри були відчинені.

Перше число робітн. ґазети.

В суботу, 17 мая рано появило ся перше спеціяльне страйкове число "Вестерн Лейбор Нюс". В сім числі пояснено причини, чому деякі робітники працювали. Після заяви "В. Л. Н." Ц. С. К. узнав за потрібне не здержувати від роботи тих робітників, котрі працювали при достарчуваню конечностий до житя і здоровля, як також театральних робітників, щоби люди могли іти до театрів і не заповнювали улиць.

"Картки позволеня" пояснив Центр. Страйковий Комітет тим, що сі картки видано виключно для охорони працюючих юнійних робітників і оминення всіляких непорозумінь між самими страйкуючими робітниками.

Протистрайкова орґанізація.

Міжтим з'орґанізувала ся в місті ґрупа людий, зложена з великих і менших бизнесменів, адвокатів, дікарів і пр. під назвою "Комітет Тисячки Горожан". Вслід за з'орґанізованєм сего Комітету Тисячки появилась також невеличка ґазета "Ситизен", видавана Комітетом Тисячки. В першім виданю "Ситизена" Ком. Тис. явно заявив ся за безцеремонним зломанєм страйку, додаючи, що Ком. Тис. доложить всіх старань, аби страйк зломати. Страйк названо в "Ситизені" больше вицькою революцією, а Страйковий Комітет совітом і як змагане до загарбаня власти подавано від тої картки позволеня, видані Центр. Страйковим Комітетом. Дальше "Ситизен" отверто заявила, що на полагоджене се го страйку у них (Комітету Тисячки) є армати та машинові кріси. Також Комітет Тисячки оголосив свої домаганя: розвязаня полісменської юнії, фаерменської юнії і розвязаня орґанізації почтових урядників та листоношів. Вінніпеґський адвокат А. Ендрюс був речником сього Комітету Тисячки. Після домагань Ком. Тис. сі юнії можуть істнувати собі дальше, одначе поодиноко та не сьміють лучити ся з иншими робітничими юніями (належати до союза юній).

Хотіли викликати военний стан.

На вічах страйкарів, які відбували ся що дня в парках під голим небом і в яких брало участь від 5 до 10 тисяч людий, виголошувано сильно протестуючі промови. Всі бесідники держались того погляду, що Комітет Тисячки за всяку ціну хотів викликати яке небудь заворушенє, аби тим способом мати нагоду завести в місті военний стан. Як антідотум до сих намірів Ком. Тис., страйкарів прошено аби вони згола нічого не робили. Гаслом страйкарів стало "Будь холодний", "Не роби зовсім нічого". Всі страйкарі і симпатизуючі з ними повернувші жовнірі стисло держались порад своїх проводирів, в наслідок чого в місті панував примірний спокій і порядок.

Противники страйкарів однак не стратили надії на розрухи. Вони кождого дня очорнювали в неможливий спосіб страйковий комітет, закидаючи йому, що він хоче виморити голодом жінок і дітий, що не дає охорони перед огнем і пр. і пр. До опущених фаерменами пожарних стацій почали приймати так. зв. охотників. По анґлійських церквах аґітовано за охотниками для міліції, яка почала вневдовзі муштруватися. Се викликало ще більше негодоване серед страйкарів і їх симпатиків і почав ся цілий ряд протестів.

Комітет Тисячки заборонив переговори.

Міськ. і провінціональні власти тимчасом сиділи безрадні. Видно було, що хтось держить їх на шнурку та що вони не в силі зробити ні одного кроку о власній волі. Відбували ся преріжні ради і конференції між властями і страйкарами, між працьодавцями та посередниками, однак без найменьших результатів. Противно, чим день справа ще гірше запутувалась. На одній з коференцій між Міською Радою а металевими магнатами ті послідні мали сказати, що Комітет Тисячки не каже їм вести переговорів. В міській раді вивязувались горячі спори між пятьма робітничими алдерменами а девятьма проти робітничими алдеменами.

Міністер відказує ся полагодити страйк.

Домініяльне правительство прислало до міста міністра праці Г. Робертсона, щоби той поміг закінчити страйк. Робертсон на конференції зі Страйковим Комітетом заявив:

"Я не буду робити старань полагодити страйк, доти, доки, всі публичні заводи, які є припинені страйковим комітетом, не будуть оперовані нормально. Мусить ся найперше пустити в рух почтову і телефонічну услугу, трамваї, фаермени мусять вернути до роботи, поліційний департамент мусить перестати оперувати під контролею страйкового комітету, а водопроводами мусять орудувати люди, яких страйковий комітет викликав на страйк. Тоді доперва я предложу услівя або возьму участь в переговорах".

Слова сенатора Робертсона означали домаганє відкликаня ґенерального страйку та що він доперва по сім готов переговорювати з робітничими юніями та роботодавцями. "Фрі Прес", яка не виходила від 16 мая появилась знова 22 мая.

Ультіматум почтовим і телефонічним робітникам.

Сенатор Робертсон в імени домініяльного правительства видав 24 мая ультіматум почтовим урядникам і ли стоношам та телефонічним операторам, щоби вони до понеділка в полудне (26 мая) вернули до роботи. Колиб не вернули, вони тратять службу, а на їх місце приймє ся на стало нових людий. Почтарі і телефоністи відмовились вернути ся до роботи.

"Вінніпеґ Телеґрам", який не виходив від 16 мая через страйк зачав вихо дити 24 мая. Ся часопись, так як і "Фрі Прес", заняла, що ґенеральний страйк зрадників-аґітаторів, яким хоче ся тут совіту.

Страйк ширить ся на Заході.

В поміч вінніпеґським страйкерам вийшли на страйк 70 зелізнично-почтових клерків манітобської дивізії. "Вінніпеґ Трібюн" доносила, що всі почтові клерки і листоноші в Вікторія, Калґари, Мус Джов, Саскатуні і Брендоні вийшли на страйк 28 мая. В понеділок 26-го мая вийшло на страйк 41 юній в Калґари, а також і юнія углекопів.

Місто Вінніпеґ відправило з роботи всіх тих робітників, занятих при міських роботах, які вийшовши на страйк на поклик міста не вернули на зад до роботи. Около 900 людий сим робом відправлено.

Міністер праці закидає революцію.

Дня, 28 мая Гідеон Робертсон, канадійський міністер робітництва, в своїй телеґрамі до мейора міста Келґари отверто зробив закид, що теперішнє положенє страйку в Канаді се є рух радикалів в цїли забраня контролї правительственних справ.

На щогодинні закиди противників страйку, що страйк сей був звичайною революцією, страйковий комітет заявив, що страйкері домагають ся признаня орґанізуватись в такі юнії і в такий спосіб як вимагають їх інтереси; потрібної до відповідного житя платні; коротших годин праці і принятя назад до роботи всіх страйкуючих. Справа признаня робітничих юній і їх спільного діланя в осягненю робітничих домагань являєсь, тут найважнійшою, бо страйкері лише такого признаня домагають ся і то від всіх роботодавців. Страйкері робили закид, що Комітет Тисячки Горожан становили самі богачі, купці, та адвокати, яким не інтреси робітництва і суспільности, але власний інтерес лежав на серці.

Відтак страйковий комітет в своїй резолюції 22 мая очекнув значіне "спільного виторговуваня" як слідує: Спільне виторговуванє означає право кождої особи належати до робітничої юнії, коли вона собі сього бажає і право всіх таких юній даного промислу уформувати себе в раду для проваджения переговорів з сею радою.

Невільничий пакт.

Міська рада видала 30 мая ультіматум всім міським робітникам, щоби ті вернули до роботи. Вертаючі до роботи робітники мали підписати виготовлену міською радою заяву, в котрій робітники мали зречи ся права на свобідне орґанізоване, та приречи бути все льояльним.

Заява, яку страйкері назвали "невільничим пактом" звучала:

"Я отсим годжу ся, що коли мене призначить ся на яке небудь становище для служби містови, я не приключу ся або не буду оставати членом жадної юнії або товариства, яке без посередно є в звязи з якоюбудь орґанізацією, під якої розкази, директиви або припоручення така юнія або товариство або його члени підлягають, а або годять ся перестерігати, стосувати ся, чи ділати після її бажаня; що я буду пристосовувати ся і перестерігати всі правила і зарядженя, встановлені час від часу до управи демартаменту в якім я можу бути занятий, наложені міською радою чи головою департаменту; що я буду через цілий час льояльним і вірним містови; що я не возьму жадної участи ані не буду підпомагати такого руху, що є звісний як ґенеральний страйк, та що колиб я зломив яке будь з повисших услівий, я наражуюсь на відправлене мене з міської роботи." Дальші виноги заяви є подати народність, попереднє занятє і т. п. Зголошуючі ся мусять підписати три формі повисшої декларації.

Жовніри на поміч страйкови.

В виду крайно злобних нападів на Страйковий комітет і страйковий рух, та в виду наглядної недбалости щодо полагодженя страйку зі сторони працьодавців і властий, повернувші жовніри постановили виступити активно.

Наслідком того було, що около 2,000 повернувших жовнірів, було в пятницю, 30 мая у премієра Норіса з домаганєм, щоби правительство поробило кроки до сейчасового полагодженя страйку, і щоби "спільне виторговуваня" стало законно обовязуючим. Жовніри різко зазначили, що вони стоять по стороні страйкерів; дальше сильно критикували федеральне і провінціональне правительства та міські вінніпеґські власти. Про міністра робітництва, сенатора Робертсона жовніри говорили: "Він стоїть по стороні капіталістів."

Поліція відказалась підписати невільничий пакт.

Полісмени не робили собі нічого з ультіматум, яке видало їм місто, що коли не застосують ся до жадань міських властий і не підпишуть приречень (зміст поданий повисше), то їх відправить ся зі служби. Жовніри демонстранти заявили, що мотивом сього приреченя від полісменів є, що би вони ніколи не могли брати участи в симпатичнім страйку; коли-б полісмени відмовились підписати се приреченє, то їхби відправлено, а на їх місце поставлено би військову поліцію, і сим робом ґенеральний страйк би був зломаний.

Виду такого стану річий повернувші жовніри зі своєї сторони видали ультіматум премієрови Норісови, домагаючи ся відкликаня ультіматум, яке вислало місто полісменам. Різко домагали ся також жовніри, щоби дневники перестали кампанію проти страйкових провідників, звучи їх большевиками, чужинцями, анархістами і т. д.; признане "спільного виторговуваня" парляментом та залишене погроз про проголошеня военного стану.

Ся перша "візита" повернувших жовнірів у пров. властий заставила противників страйку до думаня. В пресі появились сейчас ріжного рода коментарі і пропозиції що до полагодженя страйку. Правительственні круги відбули наради, однак як і передше вони не дійшли до жадних висновків.

10,000 жовнірів до парляменту.

Слідуючого дня, в суботу, 31 мая, о 10.30 рано зібралось під парляментарним будинком около 10 тисяч повернувших жовнірів. Вони прийшли по відповідь на своє ультіматум, яке дали попередного дня премієрови Норісови. Парляментарна саля була битком набита.

По промові премієра бесідники повернувших жовнірів сказали Норісови, що вмісто відкликувати симпатичний страйк він повинен відкликати Комітет Тисячки. Вони заявили, що сей Комітет надуживає британського прапора, захищаючи свої інтереси в некористь робочих мас. Бесідники дальше візвали правительство скликати спеціяльну сесію парляменту, для переведеня леґіслятури в користь примусового "спільного виторговуваня", осудили правительство за його трактоване телефоністок (на місце страйкуючих тепер принимано нових) та заповіли, що в понеділок, се є 2 червня, прийдуть знова. Премієра Норіса вигукали та дались чути голоси з товпи: "Резиґнуйте".

Демонстранти пішли звідтам під міський ратуш і там зажадали від міських властий відкликаня ультіматума, виданого міським робітникам, поставили домаганє, щоби поліція далі оставала на своїх постах; майор Ґрей сказав, що ультіматум поліції не висилалось, та що він таки обстає, щоби не було симпатичного страйку; та кож і йому заголосили: "Резиґнуй". Жовніри заявили, що вони будуть ходити щодня до парляменту доти, доки їх домаганя не сповнить ся.

Сей другий похід повернувших жовнірів до парляменту і до ратуша ще більше заставив противників страйку до думаня. Замітні були нервові вислови дотичних осіб і здавалось, що ситуація тепер змінить ся. Повернувші жовніри на своїх вічах не стіснялись зовсім зі своїми поглядами і висказували часом навіть найрадикальнійші думки. Суботнішний похід повернувших жовнірів до парляменту був найбільшою демонстрацією в місті.

Робітнича "церква".

Попри щоденні масові мітінґи під голим небом, по ріжних парках в місті, кождої неділі вечером страйкарі сходились до так зв. "Лейбор Чорч", яка відбувалась богато разів також під голим небом. В суті річи були се зібраня не церковні, а радше економічно-політичні мітінґи, на яких многі бесідники порушували всі питаня дня. Ріжнились сі зібраня від звичайних мітінґів тим, що промови бесідників були переплітані церковними піснями.

На однім з таких зібрань, на котрім було присутних понад 7,000 людий, які з великою увагою вислухали "проповідий", зложено 1.050 долярів колекти. Сі гроші призначено для Робітничої Кухні, в якій страйку ючі жіноцтво, не маюче на стільки аби підчас страйку удержатись, діставало даром харч.

Поновна делеґація в Норіса.

Як було заповіджено в суботу, 31 мая, ветерани і страйкарі знова прийшли в пон., 2 червня до премієра Норіса, щоби той взяв ся до полагодженя страйку, жадаючи від Норіса, аби провінціональне правительство сейчас ухвалило закон признаючий зорґанізованому робітництву право спільного виторговуваня, щоби правительство відтягнуло свій ультіматум, який видало робітникам занятим в провінціональних роботах, а коли би прави тельство на сі домаганя не згодило ся, то вони (повер. жовніри) жадають його резиґнації. Премієр Норіс відповів, що він не певний, чи правительство має право ухвалювати такий закон, та що він є проти симпатичного страйку. — Екзекутива ветеранів видала в суботу заяви, що вони не є відвічальні за поступованя і ухвали ветеранів. Ветерани зі своєї сторони заявили, що їх екзекутиви складають ся майже з самих офіцирів, які очевидна річ не є прихильні страйкови.

Страйкарі жалували ся, що якісь людці з Вінніпеґу висилали до робітництва поза Вінніпегом фальшиві телеґрами, завзиваючи страйкуюче робітництво поза Вінніпегом вернути до роботи. Цілию сих телеґрам та вістий було представити ситуацію як найбільше неправдиво і сим способом повалити страйк.

Кампанія проти не-Анґлійців.

В "Він. Телеґрамі" з дня 2 червня було писано: "Товпа чужинців зорґанізувалась та допустилась переступного акту, що потягне за собою драстичні кроки. Дозени автомобілів обкидано камінями в ріжних частях міста. Автомобілі везучі учителів до школи на Селкірк вул. заатаковано, коли вони зближались до школи, та є певні обяви, що сі товпи рішили продовжувати сю підлу війну проти публики. Коло Арлінґтон і Редвуд, заатаковано кілька автомобілів та принаймене одного окупанта ранено камінєм".

Справа тут малась так: Страйкарі поуставляли свої пікети на ріжних улицях, аби ті старались не пустити до роботи страйколомів. Між сими пікетами а страйколомами були ранками сутички одначе годі звалювати се на чужинецький рахунок.

В вівторок, 3 червня міська рада рішила відтягнути ультіматум поліції (щоби зірвала зі страйковим комітетом та не мала жадних зносин з жадними юніями, під загрозою відправленя зі служби) аж до суботи, 7-го червня.

Бесідники повернувших жовнірів попираючих ґенеральний страйк заявили, що около 10 тисяч повернувших жовнірів в Вінніпеґу стоїть по стороні страйкуючих.

Кампанія Ком. Тис. проти чужинців.

Комітет Тисячки Горожан зачав сильну кампанію проти "непожаданих" чужинців, поміщуючи в трьох дневниках (Фрі Прес, Трибюн і Телеґрам) величезні оголошеня, оскаржуючи чужинців о поповнюване всяких переступств, як образу прапора, погрозу, зраду, цькованє і т. д. виключно на те, щоби в сей спосіб збаламутити публичну опінію, що немов страйк є інспірований чужинцями, та щоби в сей спосіб мати більші успіхи в своїх заходах зломати так сильно обєднану робітничу масу.

Страйкарі про сю нову кампанію казали таке: Наші противники, — богачі, які становлять сей Комітет Тисячки, спершу називали сей страйк революцією, спробою запровадити совітське правительство, анархією, диктатурою пролетаріяту; провідників страйку назвали і називають анархістами, революціонерами, большевиками, червоними, зрадниками, найгіршого сорта аґітаторами. Колиж одначе публика переконалась, що страйк се тиха конституційна борба о кращу долю для кождого і їх (Комітету) перекручуваня на ніщо не здались, вони тепер беруть ся ще за одно оруже, яким хотять нас побити, а се справа так званих "ворожих чужинців".

Посол проти страйку.

Др. Бдейк, посол з північного Вінніпеґу, говорячи в понеділок про страйк в парляменті в Отаві сказав, що підчас коли робітництво має рацію, щодо своїх домагань, то його провідники зовсім не на місци. Після його думки було би найліпше, аби положити кінець робітничим неспокоям, треба щоби всіх радикальних соціялістичних провідників депортувати, а симпатичні страйки опрокинути. Він нінеґський страйк назвав він революцією.

Протест.

В відповідь на повисший виступ дра Блейка відбуло ся вечером масове віче виборців північного Вінніпеґу, на якім було присутних около 5 — 6 тисяч осіб. По кількох промовах, опро кидуючих його заяву і закликаючих його до резиґнації з посла ухвалено одноголосно резолюцію, предложену жовнірами, яка звучала:

"Сей масовий мітінґ шістьох тисяч виборців північного Вінніпеґу протестує проти поглядів, які висказав посол др. Блейк, а які не репрезентують поглядів виборців північного Вінніпеґу".

Аґітація проти чужинців збільшаєсь.

"Вінніпеґ Телеґрам" на першій стороні поміщувала замітні статі, закликаючі повернувших жовнірів до акції проти "ворожих чужинців" і страйкових анархістів, а в середині поміщувала оголошене Комітету Тисячки. О голошеня поміщували всі три дневники в Вінніпеґу. Оголошенє се, яке занимало цілу сторону і було видруковане великими замітними буквами, звучало як слідує:

"Чужинець серед нас. — Слідуючі резолюції ухвалено одноголосно вчера нашим комітетом. Позаяк стало очевидним для горожан Вінніпеґу, через визначність великого числа чужинців на вуличних демонстраціях, що з чужинецьким питанєм треба щось за раз робити;

І позаяк горожан, носячих Юніон Джек публично образили ворожі чужинці, які сьміли здерти прапор з їх грудий;

І позаяк сей страйк, обходячий 30.000 робітників, як показують оповіщені звіти Страйкового Комітету, викликано після авторітету лише 8.000 афірмативних голосів.

І позаяк після списів Ворожочужинецької Реґістраційної Ради в вінніпеґськім окрузі є около 27.000 зареґістрованих ворожих чужинців;

Тому постановляєсь, щоби Ремісничо - Робітничу Раду завізвати сейчас виказати її списи Слідчій Раді, складаючій ся з представителів назначених Ветеранами Великої Війни, Імперіяльними Ветеранами і Ветеранами Армії і Маринарки з уповажненем оголосити свої відкритя, щоби публика про се знала, а іменно:

1. Кілько чужинців і кілько реґістрованих чужинців є членами страйкуючих юній.

2. Точне число ворожих чужинців і чужинців в кождій юнії, які голосували за ґенеральним страйком;

3. Точне число голосів даних за і проти ґенерального страйку в кождій юнії.

4. Чому сі загальні голоси витягнено, а пряма більшість рішила за достаточність викликати ґенеральний страйк.

Справедливість для наших жовнірів.

Позаяк тисячі повернувших молодців є серед нас і в кількох тижнях всі ті остаючі за морем будуть знова дома,

І позаяк підчас війни тисячі непожаданих чужинців могли покористуватись недостачю робітника, та занимали становища, які повинні заняти сей час наші повернувші жовніри,

Тому отсим одноголосно постановляєсь, що місце сих чужинців повинні чимскорше заняти повернувші жовніри і всіх роботодавців отсим взиваєсь повзяти потрібні кроки в сім напрямі.

Що Ремісничо - Робітнича Рада і Страйковий Комітет повинні сейчас заявити перед публикою, яку акцію вони пропонують що до тисячів чужинців, які находять ся тепер в їх юніях, які ходять по наших вулицях що денно як страйкери".

Повернувші жовніри — Чи позволите сим страйкуючим чужинцям вернутись до робіт, які правно вам належать ся?

Комітет Одної Тисячки (Оголошене)

(Докінчене в слід. числі).

Британські робітники приготовляють привитане.

ЛОНДОН, 9 липня. — В робітничих кругах зроблено приготоване на "королівське привитанє" робітничих провідників, яких Канада можливо депортує з Вінніпеґу та з инших місцевостий, як рівнож відбути мітінґи в промислових центрах в цїли викликаня акції в британськім парляменті. Плани такої кампанії, єсли будуть введені в житє, будуть поміщені в часописи "Дейлі Геральд", яка є радикальним робітничим орґаном.

Ся часопись остро критикує канадійських міністрів за їх "ряджене нагайкою в Вінніпеґу."

Плянують 7-годинний день праці для британських майнерів.

ЛОНДОН, 9 липня. — Послідного вівтірка британський міністер внутрішних справ вніс в парляменті законопроєкт як додаток до Майнерського Акту, яким 8-годинний день праці заступить ся 7-годинним днем, а 9 і пів годинний день заступить ся 8-годинним днем.

Єсли з кінцем 1920 року парлямент прийме резолюцію, що економічні обставини в індустрії угля зізволять на дальше скорочене годин праці, тоді почавши від 13 липня 1921 року майнерський день праці буде виносити тільки 6 годин.

В Монтані орґанізують Одну Велику Юнію.

БЮТ, Монт., 7 липня. — Делеґати з робітничої орґанізації в Монтана і Північно-Західних околиць і канадійських провінцій відбули засїдане в неділю і уплянували орґанізоване "Одної Великої Юнії", до якої малиби належати всі юнії Американської Федерації Праці, рівнож незалежні робітничі юнії. Назначено комітети яким припоручено розслідити конституцію висше згаданої орґанізації в Канаді і зголосити ся нині з рекомендацією для уложеня конституції для руху в Злучених Державах.

Тімстри в Торонто вийшли на страйк; тягарові потяги стримані.

ТОРОНТО, 8 липня. — Около чотириста тімстрів і операторів троками вийшли на страйк нині рано. В наслідок того всі тягарові потяги, що їздили і виїздили з Торонто — зістали стримані. Робітники домагають ся мінімальної платні $25.00 на тиждень, замість $75.00 в місяць і бонус, який одержували до сеї пори. Переговори в цїли полагодженя домагань робітників ведуть ся дальше.

Домаганя східних майнерів.

СИДНІ, Н. С., 9 липня. — Майнери східної Канади предложили премієрови Борденови формальне домаганє відкликати ухвалений недавно додаток до Іміґраційного Акту. Вони післали рівнож до Вінніпеґу $500 на поміч оборони робітничих провідників, яких арештовано після постанов згаданого акту і заявили премієрови Борденовій, що майнерські юнії є вправі орґанізуватись після своєї вподоби і стягати всіх робітників Канади до одної робітничої орґанізації, єсли вони бачуть, що сею дорогою можна по мочи собі більше ефективно.

Вони повідомили премієра Бордена отсими словами: "Ми ужиємо всіх своїх впливів, щоби зорґанізувати всіх робітників Канади в одну орґанізацію, аби відтак, коли буде найліпша нагода, робітники змогли піпринити спільну акцію ужити політичної чи індустрівльної сили для поліпшеня своїх прав, навіть, єслиби се мало означити цілковите поваленє капіталістичної кляси а заступленя її робітничою клясою так що до власности як і контролї індустрії."

Робітничі провідники в Монтреалі обіцяють вінніпеґським оскарженим фінансову поміч в судовій розправі.

МОНТРЕАЛ, 8 липня. — Повну сим патію, моральне і фінансове поперте приобіцяно президентом Фостером в імени Робітничо- Реміснічої Ради в Монтреалі для арештованих страйкарів в Вінніпеґу, доки не докаже ся їм вини про бунтівничі заміри о що їх оскаржує ся. Вінніпеґські робітничі провідники, які були в Торонто, прибудуть до Монтреалу в сім тижни, в цїли переговорів з місцевими робітничими провідниками.

—0—

Безробітна армія числить 8,000.

Після обчислень робітничих урядників і підприємців в Вінніпеґу знаходить ся під пору около 8,000 осіб — включаючи й женщин — без роботи. Великі товпи людий згромаджують ся коло "Лейбор Темпл" і по парках.

—0—

Грозять страйком.

КВЕБЕК, 10 липня. — Робітники в фабриці обувя грозять страйком, наколи фабриканти не згодять ся на підвисшене їм платні. Поверх 10,000 рук занятих при виробленю обувя готовить ся покинути роботу.

Канадийський міністер фінансів зрезиґнував.

ОТТАВА, 9 липня. — Домініяльний міністер фінансів сер Томас Гвайт зложив премієрови свою резиґнацію і виїхав з Оттави до Торонта.

Надіють ся, що на становище міністра фінансів буде покликаний Артур Міен, дотеперішний міністер внутрішних справ.

Правдоподібно на днях зрезиґнує ще й міністер публичних робіт, ф. Б. Карвел.

—0—

289,627 жовнірів увільнено від військової служби.

ОТТАВА, 4 липня. — Майор-ґенерал Мюбори проголосив нині рано в парляменті, що від пори завішеня огня до кінця червня демобілізовано 289,627 канадійських жовнірів.

Доси було в Анґлії 43,565 мушин, включаючи ранених, яких було 5,363. Число було би зменшило ся що найменше на 20,000, колиби не страйк на анґлійських кораблях. Тепер страйки закінчили ся і можна сподіватись, що демобілізація буде укінчена з початком серпня.

—0—

Після 1 серпня Военний Виборчий Акт тратить свою силу.

ОТТАВА, 6 липня. — Домініяльний парлямент закінчить сесію в понеділок пополудни. В суботу полагоджено дуже богато справ, одначе найважнійшою справою був законопроєкт поправки до Виборчого Закона. Ці поправки се право на доповняючі вибори.

Борден вносячи друге читане проєкту заявив, що Военний Виборчий Акт тратить свою силу по 1 серпня, 1919.

Після пропонованої поправки закона не всі женщини в Канаді, які є горожанами сего краю, будуть мати право голосу. Право голосу будуть мати лише ті женщини, які дістали натуралізаційні папери самі, або є роджені в границях британської імперії. Ці женщини, які стали горожанами відмаючись за британського горожанина, не будуть могли голосувати.

До сеї клявзи поправки появилась значна опозиція, яка противить ся, що би женщини, які є горожанами Канади через супруже не мали права голосу. Посли Др. М. Кларк і Дж. А. Маґарк виступали проти сього дуже остро.

На вчерашнім засїданю премієр вніс поправку до проєкту, щоби женщина, не маюча особисто горожанських паперів, могла голосувати тоді, коли після погляду судії вона може голосувати та повинна дістати цертифікат.

В парляменті говорено рівнож про те, що й Українцям, які походять з під австрійського панованя буде при вернене назад право голосування.

За два роки заробили 700,000 долярів.

ОТТАВА. — Історію збогаченя ся вінніпеґської родини торговлею шіниці, оповів Комісії Високого Кошту Житя голова сеї родини В. Р. Бауф. В 1910 р. він зі своїм батьком заснував збіжеву компанію, вкладаючи 50,000 дол. капіталу. По чотирох роках зиск за один рік виносив 75,000 дол., і вони піднесли свій вплачений капітал на 100,500 дол. Відтак його батько помер. Теперішний капітал виносить 700,000 дол., а зиск за минулих два роки виносить також 700,000 дол.

Звіт Комісії Індустріяльних Відносин.

Комісія рекомендує 8- годинний день праці та лучшу платню.

Комісія Індустріяльних Відносин котра розслїджувала по ріжних частях Канади робітничі відносини в сім краю, скінчила свою поїздку, і подала про се рапорти і дала свої порученя домініяльному правительству що треба би зробити аби робітничі відносини стали кращими.

Комісія складала ся з 7 осіб, під предсїдательством судії Метерса з Вінніпеґу.

Пятьох членів сеї комісії представило правительству рекомендації, які прочитав премієр Борден в парляменті 1 липня, як слідує:

Встановлене не більше чим 8 годин дня праці і найменше 24 год. відпочинку на тиждень.

Означене мінімальної платні для робітника і простих робітників.

Отворене публичних робіт, що усунути безробіте.

Поміч в будові домів для робітників.

Привернене найповнійшої свободи слова і преси.

Встановлене бюра для індустріяльних рад, аби поліпшити відносини між роботодавцями і робітниками.

Настановити сейчас експертів, аби розглянули справу провінціонального представництва в парляментних виборах.

Встановлене державної асекурації перед безробітєм, хоробою, незлучністю до праці і асекурації для старих.

Признане спільного виторговуваня (колектив барґенинґ) в такім сенсі як є маюють юнії зелізничників.

Признане робітникам права орґанізувати ся і признане юній.

Дальші поручення комісії заявили ся, щоби дитині найбіднійшого робітника дати змогу дійти до висших наукових інституцій, що поручення комісії перепроваджено в всіх роботах та заводах, які знаходять ся під контролею правительства, щоби рапорти і докази сеї комісії видрукувати і розкинути між людий. Дальше комісія каже, що коли домініяльний парлямент не в силі ухвалити закона вводячого поручення комісії в силу — то треба скликати на конференцію до Оттави провінціональних премієрів і інших представителів провінц. правительств а також і представителів робітництва та роботодавців на спільну нараду. На сій нараді малоб прийти до згоди щодо повисше згаданих пунктів і довести до лїпшої гармонії між льности провінціонального і домініяльного законодавства, торкаючого ся відносин між роботодавцями а робітниками.

Комісія в предложених рапортах говорить, що богато роботодавців дивить ся з робітниками про потребу змін тепер, основи промислу. Одначе вони не годять ся з методами яких вживають робітники. Крім того що метод і инших змін робітники ділять ся також між собою. Комісія гадки комісії, більшість робітництва годилаб ся на співділане з роботодавцями аж доки постепенно не створилаби ся ситема, яка би дала робітництву повнійшу пайку в продукції.

Причиною теперішних неспокоїв є безробітє; де більше безробітє, то більші неспокої. Аби сього не було треба усунути безробітє.

Дальшою причиною неспокоїв є високий кошт житя — дорожнеча трібних до денного житя продуктів. Комісія осуджує великі зиски, та ледників і вісказує вдоволене, що справу визиску, себто дорожнечі глядає тепер настановлена дом. парляментом Комісія Високого Кошту Поживи.

Французька армія бунтувала в Одесі.

ПАРИЖ, 13 червня. — Горячка бата ішла нині в Французькій палаті послів відчас рапорту про бунт військів французької военної фльоти на Чорнім Морі.

Соціялістичний посол Еміль Вандервельде читав звіт з описом бунту французьких моряків в Одесі. Він сказав:

"Бунт почав ся 19 цьвітня. Моряки зібрали ся на покладі корабля і протестували проти розказу офіцирів, не хотіли зійти ся. Тоді з военного корабля "Франція" дали ся чути звуки революційного гимну. Капітан корабля пробував переконувати жовнірів але на даремне. Вони вибрали делеґатів, щоби ті пояснили капітанови чому музика грала революційний гимн. Один з делеґатів сказав: "Ми на проти Росіян, яку нам наказують не конституційна. Міністер не має права уживати нас для війни без парлямент не ухвалив."

"Тоді капітан повідомив адмірала що командував фльотою, і він почав переговори з жовнірами. Жовніри слухали його елів з пошаною; а коли мовили ся слухати його розказу, то дали, щоби їх зараз перевезено до Франції. Того вечера співали революційний гимн ще раз, а моряки на кораблях пішли за їх приклад.

"На Великдень рано появив ся червоний прапор побіч французької національної фани, яку вивішено на знак точний спосіб по військовому обичаю. Моряки сповняли свою працю на кораблях після військових приписів і лишили офіцирів в спокою.

"Один офіцир, що недавно вийшов з воєнної академії, зобачивши, що моряки і французькі жовніри розмовляють з російськими людьми, дав наказ почати огонь з кулемета. На щастє другий офіцир заступив йому дорогу, став перед людьми, на яких було звернене дуло рушниць і не дав вистріл. Однаково декілька було ранено і убито.